

ABC-observatielijst Probleemgedrag bij dementie

A = Actie, het gedrag: wat zie je? Omschrijf de acties

- 1 Wat zegt en doet de cliënt?
- 2 Waar speelt zich dit af? Tijdens welke activiteit?
- 3 Hoe lang duurt dit al? Hoe vaak komt het voor, op welke tijdstippen?
- 4 Hoe ernstig is dit?
- 5 Voor wie is het een probleem? (cliënt, familie, medecliënten, zorgprofessionals)

Zelfreflectie:

- a Wat vind ik moeilijk aan het gedrag van de cliënt?
- b Wat roept dit gedrag bij mij op aan gevoelens?
- c Welke spanningvelden ervaar ik als medewerker?
- d Hoe denk ik dat de cliënt zich voelt?
- e Wat vind ik leuke of positieve kanten van de cliënt?

B = Bewegers: wat ging er aan vooraf? Omschrijf de bewegers

- 1 Wat kan er aan de hand zijn in de cliënt zelf? (bijvoorbeeld stress door onveilig gevoel, een lichamelijk ongemak, een ziektesymptoom of onvervulde behoeften).
- 2 Wat gebeurt er rondom de cliënt? (bijvoorbeeld geluid, tv-beelden, iemand die binnenkomt).
- 3 Wie zijn er in de buurt van de cliënt? Hoe gaan ze met de cliënt om?
- 4 Is er de laatste tijd iets veranderd?
- 5 Wanneer komt het gedrag niet voor? Wanneer gaat het goed met de cliënt?

C = Consequenties, de gevolgen van het gedrag Omschrijf de gevolgen van dit gedrag

- 1 Hoe reageer ik op het probleemgedrag?
- 2 Wordt door mijn reactie het gedrag in stand gehouden, neemt het af of juist toe?
- 3 Door welke reacties van mensen in de buurt van de cliënt neemt het probleemgedrag af?
- 4 Door welke reacties wordt het in stand gehouden of neemt het toe?

S = Samen erover praten en afspraken maken Gesprek met mantelzorgers en zorgprofessionals

Wat heeft een ieder geobserveerd:

- 1 Welke bewegers veroorzaken het probleemgedrag van de cliënt?
- 2 Welke consequenties versterken of verminderen het probleemgedrag van de cliënt?

ABC van de verandering Bespreek mogelijkheden met elkaar en maak een plan

A Omschrijf de gewenste Actie

- 1 Wat willen we dat de cliënt doet?
- 2 Kan dit in één keer?
- 3 Is het duidelijk en concreet?
- 4 Is het haalbaar?

B Bedenk nieuwe Bewegers

- 1 Welke oude bewegers kunnen we veranderen?
- 2 Welke nieuwe bewegers kunnen de nieuwe actie stimuleren?

C Bedenk nieuwe Consequenties

- 1 Welke oude consequenties kunnen we weglaten?
- 2 Welke nieuwe consequenties versterken de nieuwe actie?